

Projekt

z dnia 29 maja 2025 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR IV/1091/2025
RADY GMINY DRAGACZ**

z dnia 24 czerwca 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz na lata
2025-2029**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.¹⁾) z w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.²⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz na lata 2025-2029 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dragaczu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Książka

RADCA PRAWNY

Włona Strzyżewska

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572, poz. 1907 i poz. 1940.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1572 oraz w Dz. U. z 2025 r. poz. 620.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Gminy Dragacz

z dnia 24 czerwca 2025 r.

LOKALNY PLAN DEINSTYTUCJONALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH GMINY DRAGACZ NA LATA 2025-2029

Rozdział 1. Wprowadzenie

Deinstytucjonalizacja to odchodzenie od pomocy opartej na rozwiązaniach instytucjonalnych (placówkach całodobowego pobytu) na rzecz wsparcia środowiskowego przy wykorzystaniu usług społecznych, tak aby umożliwić osobom niesamodzielnym pozostawanie w swoich domach, rodzinach i środowiskach. Proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w lokalnej społeczności wymaga rozwoju tych usług świadczonych w lokalnej społeczności i ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej.

Proces ten polega na podjęciu kompleksowych działań wspierających zamieszkiwanie we własnym mieszkaniu, domu lub mieszkaniu wspomagany - jako realnej alternatywy do pobytu w instytucji całodobowej, budowaniu systemu środowiskowych usług społecznych i zdrowotnych, wspierających osoby potrzebujące pomocy, bazującego na działaniach środowiskowych, asystencji osobistej i formach dziennego pobytu.

Głównym założeniem Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji jest określenie konkretnych celów oraz działań w poszczególnych obszarach lokalnej polityki społecznej.

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz powstał w związku ze zmianami w strukturze społecznej, potrzebami starzejącego się społeczeństwa, osób niepełnosprawnych i wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.

Aby wyznaczyć kierunki rozwojowe w zakresie poszczególnych usług przeprowadzono działania diagnostyczne i analityczne określające stan faktyczny. Określono cele i działania w poszczególnych obszarach lokalnej polityki społecznej, koszty i źródła finansowania. Określono również system monitorowania i oceny Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz.

Celem opracowania niniejszego Planu jest nie tylko uporządkowanie i skoordynowanie lokalnych działań w obszarze usług społecznych, ale również zwiększenie szansy gminy na pozyskanie środków zewnętrznych – krajowych oraz unijnych – przeznaczonych na rozwój usług środowiskowych i poprawę jakości życia mieszkańców Gminy Dragacz.

Rozdział 2. Podstawy prawne planu

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz został opracowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego oraz strategiczne dokumenty krajowe i europejskie. Podstawy prawne programu obejmują:

1. Akty prawne krajowe

- 1) **ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.) – definiuje zadania własne i zlecone gminy w zakresie pomocy społecznej oraz wskazuje na konieczność świadczenia usług w środowisku lokalnym;
  - 2) **ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie gminnym** (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) – określa zadania własne gminy, w tym w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty, w szczególności w obszarze pomocy społecznej i ochrony zdrowia;
  - 3) **ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** (Dz.U. z 2024 r. poz. 44 z późn. zm.) – wprowadza obowiązki jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnościami;
- podkreśla konieczność wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym;

5) **ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"** (Dz.U. z 2024 r. poz. 1829) – ustanawia zasady udzielania kompleksowego wsparcia dla rodzin i osób w szczególnych sytuacjach.

2. Dokumenty strategiczne krajowe

1) **Strategia Rozwoju Usług Społecznych** – dokument wyznaczający kierunki rozwoju środowiskowych usług społecznych w Polsce;

2) **Polityka publiczna na rzecz osób z niepełnosprawnościami 2021–2030** – dokument rządowy wspierający rozwój form wsparcia środowiskowego;

3) **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej** – wskazuje na rolę podmiotów ekonomii społecznej w 4) **ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego** (Dz.U. z 2024 r. poz. 917) – deinstytucjonalizacji usług.

3. Dokumenty Unii Europejskiej i międzynarodowe

1) **Europejska Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030** – promuje prawa osób z niepełnosprawnościami, w tym prawo do życia w społeczności lokalnej;

2) **Konwencja ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami** – ratyfikowana przez Polskę w 2012 roku, zobowiązuje do tworzenia warunków życia umożliwiających niezależność i pełne uczestnictwo w życiu społecznym;

3) **Europejski filar praw socjalnych** – akcentuje potrzebę rozwoju usług bliskich ludziom i dostosowanych do ich potrzeb.

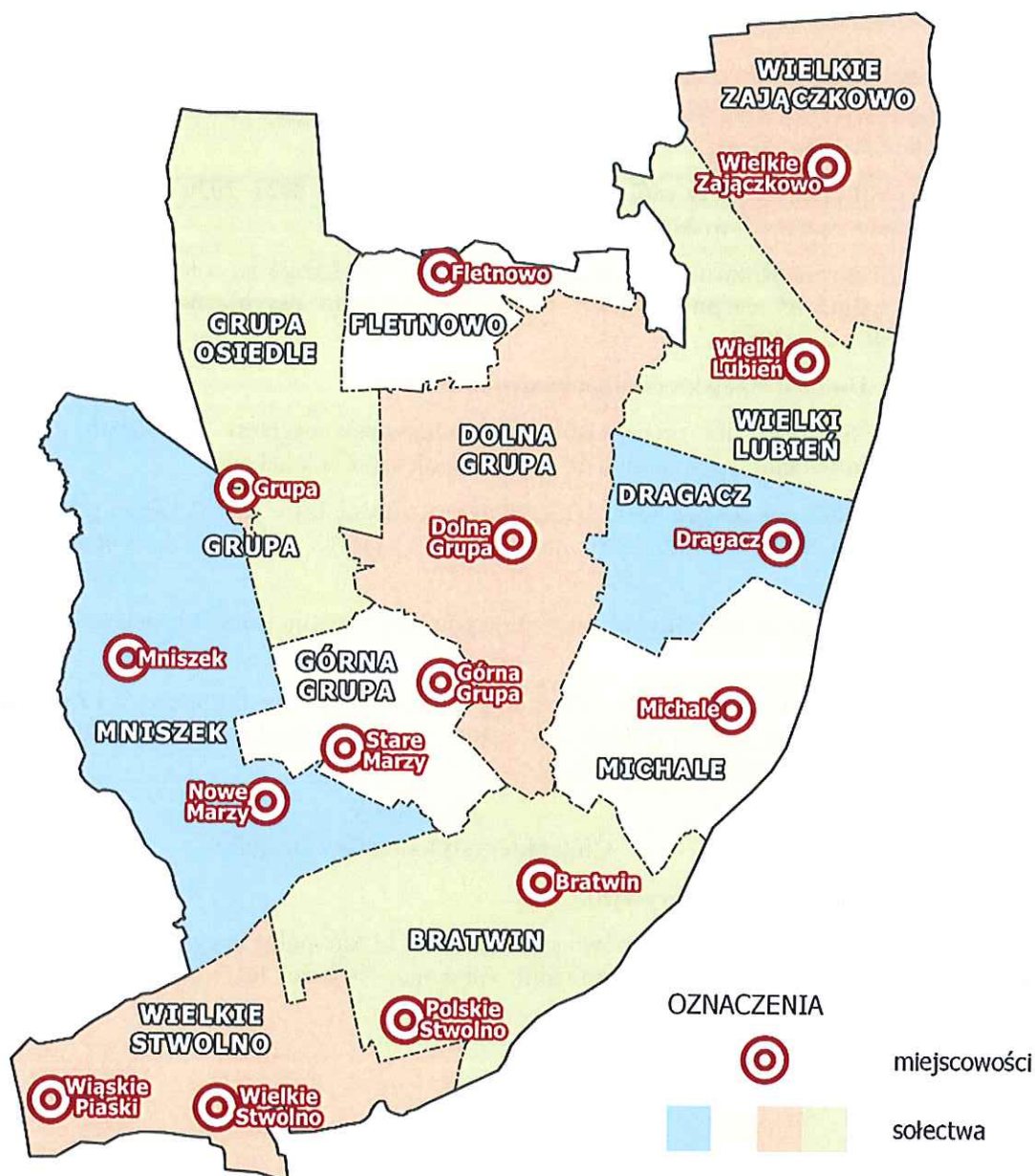
Program wpisuje się również w cele i działania **Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)** oraz **Funduszy Europejskich na rzecz Rozwoju Społecznego (FERS)**, z których mogą być finansowane działania deinstytucjonalizacyjne.

Rozdział 3.

Charakterystyka Gminy Dragacz

3.1 Położenie i ogólna charakterystyka

Gmina Dragacz to gmina wiejska o powierzchni około 111 km², położona w Powiecie Świeckim Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Graniczy z gminami: Chełmno, Świecie, Jeżewo, Warlubie, Nowe, gminą - miasto Grudziądz oraz Gminą Grudziądz.

Gmina podzielona jest na 12 sołectw: Mniszek, Grupa, Grupa Osiedle, Górna Grupa, Dolna Grupa, Wielkie Stwolno, Fletnowo, Wielkie Zajączkowo, Wielki Lubień, Dragacz, Michale, Bratwin, w których znajduje się 15 miejscowości. Główny ośrodek administracyjny oraz obsługi mieszkańców stanowi wieś Dragacz (643 mieszkańców), choć nie jest to największa pod względem liczby ludności miejscowość w gminie. Ośrodkiem wspomagającym wieś Dragacz jest Dolna Grupa (1126 mieszkańców), Górna Grupa (587 mieszkańców) i Grupa (1689 mieszkańców).

Gmina ze względu na bliskość miasta Grudziądz (graniczy z miastem poprzez rzekę Wisłę) znajduje się w obszarze oddziaływania tego ośrodka - miasta regionalnego, stąd niektóre miejscowości, w tym szczególnie wieś Michale położona na trasie przebiegu drogi krajowej i przeprawy mostowej łączącej gminę z Grudziądzem wykazuje cechy gminy podmiejskiej.

3.2 Sytuacja demograficzna i społeczna

Według danych Urzędu Gminy Dragacz w Gminie Dragacz mieszka 6769 osób, w tym 3420 kobiet i 3349 mężczyzn. Wśród 15 miejscowości najczęściej jest miejscowości zamieszkiwanych od 100 do 300 osób, a aż dwie miejscowości liczą powyżej 1000 osób, co w warunkach Województwa Kujawsko-Pomorskiego, które charakteryzuje się dużą liczbą małych wsi, jest zjawiskiem mało powszechnym. Najwięcej osób zamieszkuje

w sołectwie Grupa Osiedle (1166 osób) i Dolna Grupa (1126 osób), najmniej w sołectwie Mniszek (257) i Wielkie Zajączkowo (258).

Gmina Dragacz odznacza się stosunkowo wysoką gęstością zaludnienia - na 1 km² mieszkają średnio 63 osoby.

Charakter gminy w dużej mierze kształtują tereny rolnicze stanowiące 51 % powierzchni gminy. Następne lasy zajmują powierzchnię 29,8 % Gminy Dragacz.

W Gminie Dragacz, tak jak w całym kraju, widoczny jest proces starzenia się społeczeństwa. 20,12% mieszkańców Gminy stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w Gminie Dragacz wynosi 20,3%.

W Gminie Dragacz mamy do czynienia niemal z równowagą płci, przewaga kobiet nad mężczyznami jest bardzo nieznaczna – kobiety stanowią 50,1% ogółu mieszkańców. Znaczna przewaga kobiet ma natomiast miejsce w grupie osób w wieku poprodukcyjnym – tu kobiety stanowią 58,8%.

W Gminie Dragacz 137 osób jest zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, w tym aż 86 (62,8% wszystkich bezrobotnych) to kobiety. W stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym, udział osób bezrobotnych wynosi 3,4 %, co oznacza, że problem bezrobocia dotyka Gminę Dragacz tylko nieznacznie – poziom ww. wskaźnika na poziomie 3-5% uznaje się za tzw. „bezrobocie naturalne”, tj. wymagane, aby istniała podaż pracowników na rynku pracy.

W gminie występują problemy typowe dla terenów wiejskich, takie jak:

- 1) ograniczony dostęp do usług specjalistycznych (np. psychologicznych, psychiatrycznych, rehabilitacyjnych);
- 2) ubóstwo i wykluczenie społeczne w niektórych rodzinach;
- 3) migracja zarobkowa osób młodych do większych miast lub za granicę.

3.3 Zasoby instytucjonalne i pozainstytucjonalne

Na terenie gminy funkcjonują trzy szkoły podstawowe: w Grupie, Dragaczu i Michalu, przedszkole w Górnej Grupie z oddziałem w Grupie oraz dwa oddziały przedszkolne – w szkołach w Dragaczu oraz Michalu. Na terenie gminy nie funkcjonuje żaden żłobek.

Główną instytucją w gminie odpowiedzialną za organizację aktywności kulturalnej, sportowej oraz rekreacyjnej jest Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Górnej Grupie. Działalność GOKSiR opiera się głównie na organizacji imprez okolicznościowych, półkolonii dla dzieci, konkursów artystycznych, wystaw i kiermaszów, wyjazdów kulturalnych, szkoleń tematycznych, Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Oprócz tego ośrodek prowadził szereg zajęć w ramach stałych form edukacji. Instytucją prowadzącą działania w zakresie m.in. kultury w gminie jest również biblioteka - Gminna Biblioteka Publiczna w Górnej Grupie, posiadająca również filię w Dragaczu.

W zakresie ochrony zdrowia w gminie działają dwie publiczne placówki ochrony zdrowia:

- 1) Przychodnia Euromedica w Dolnej Grupie ul. Akacyjowa 2;
- 2) Filia ww. placówki w Grupie.

Na terenie gminy funkcjonuje również posterunek policji.

W Gminie Dragacz funkcjonuje jedyny w Województwie Kujawsko-Pomorskim ośrodek dla cudzoziemców – Ośrodek dla Cudzoziemców w Grupie.

W zakresie infrastruktury społecznej szczególne znaczenie mają działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dragaczu, który realizuje szeroki zakres usług pomocowych oraz programów rządowych i lokalnych na rzecz mieszkańców. W ośrodku funkcjonują dwa działy: dział pomocy społecznej oraz dział świadczeń społecznych. Dział pomocy społecznej realizuje zadania własne i zlecone z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny, realizuje programy dedykowane osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Kadra zatrudniona w dziale to czterech pracowników socjalnych i asystent rodziny. Na potrzeby realizacji usług opiekuńczych na umowę zlecenie zatrudnionych jest również 12 opiekunów.

Dział świadczeń społecznych zajmuje się realizacją świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, stypendiami, dodatkami mieszkaniowymi i innymi przyznawanymi na podstawie odrębnych ustaw (np. dodatek osłonowy, węglowy i inne). W dziale tym pracuje trzech pracowników.

W ośrodku jest zatrudniona również osoba zajmująca stanowisko administracyjne.

Ośrodek prowadzi także punkt informacyjno – konsultacyjny, w którym raz w tygodniu przyjmuje specjalista terapii uzależnień i mediator rodzinny.

Ponadto GOPS prowadzi dwa ośrodki wsparcia – kluby seniora w Michału i w Grupie.

Ośrodek świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zlecone firmie zewnętrznej wyłonionej w trybie ustawy o zamówieniach publicznych.

Gmina korzysta również z zasobów organizacji pozarządowych, takich jak lokalne stowarzyszenia, fundacje i Koła Gospodyń Wiejskich, które aktywnie uczestniczą w życiu społecznym.

W ramach polityki senioralnej działają kluby seniora oraz podejmowane są inicjatywy międzypokoleniowe. Działania te wskazują na potencjał lokalny w zakresie rozwoju usług środowiskowych.

Rozdział 4.

Diagnoza sytuacji społecznej i potrzeb mieszkańców gminy

Diagnoza zawiera informacje o potrzebach mieszkańców w zakresie usług społecznych oraz danych o potencjale usługowym środowiska lokalnego. Diagnoza stanowi podstawę planowania kompleksowych działań mających zapewnić dostęp mieszkańców gminy do wysokiej jakości usług.

Przeprowadzone badania diagnostyczne pozwoliły odpowiedzieć na następujące pytania:

- 1) Jakie potrzeby społeczne występują w Gminie Dragacz?
- 2) Jakie rozwiązania / usługi należy wprowadzić w celu zaspokojenia potrzeb społecznych?
- 3) Jaki potencjał (instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, podmiotów prywatnych) można wykorzystać w celu zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców gminy?

W tworzeniu diagnozy zastosowano następujące metody:

- 1) analizę zasobów gminy;
- 2) analizę dokumentów gminnych i raportów;
- 3) wywiady z mieszkańcami;
- 4) wywiady z pracownikami instytucji gminnych;
- 5) wywiady z przedstawicielami NGO.

Diagnoza obejmuje następujące obszary tematyczne:

- 1) wsparcie osób starszych;
- 2) wsparcie osób z niepełnosprawnościami;
- 3) wsparcie dziecka i rodziny;
- 4) wsparcie osób w kryzysie psychicznym.

4.1 Struktura demograficzna i trendy

Gmina Dragacz liczy niecałe 6 800 mieszkańców. Dane demograficzne wskazują na postępujące procesy:

- 1) **starzenia się społeczeństwa** – w strukturze mieszkańców rośnie udział osób w wieku powyżej 60 i 65 lat. W 2023 r. seniorzy stanowili ponad 20 % populacji gminy;
- 2) **ujemny przyrost naturalny** – liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń;
- 3) **migracje zarobkowe i edukacyjne** – odpływ młodych ludzi do większych ośrodków miejskich lub za granicę.

Wszystkie te zjawiska wpływają na wzrost zapotrzebowania na usługi wsparcia dziennego, środowiskowego i opiekuńczego, szczególnie dla osób starszych, samotnych i niesamodzielnych.

4.2 Sytuacja społeczna mieszkańców

Na podstawie danych GOPS oraz informacji z placówek oświatowych i lokalnych partnerów zidentyfikowano główne problemy społeczne:

- 1) **ubóstwo i wykluczenie**

Wsparciem z pomocy społecznej objęte jest ok. 6,5 % mieszkańców gminy. Najczęstsze przyczyny to: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie. Zagrożone wykluczeniem są osoby starsze, samotne, osoby z niepełnosprawnościami i rodziny z dziećmi w trudnej sytuacji materialnej.

2) niepełnosprawność i zależność

W gminie jest prawie 170 osób z niepełnosprawnością (dane z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności). Osoby te często pozostają pod opieką rodzin, które wymagają wsparcia w opiece oraz pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Brakuje lokalnie dostępnych usług asystenckich, opiekuńczych i rehabilitacyjnych.

3) dostęp do usług

Na terenie gminy nie funkcjonują lokalne placówki wsparcia dziennego (np. dzienny dom seniora, środowiskowy dom samopomocy). Brak specjalistycznych usług zdrowotnych (psycholog, psychiatra, terapeuta), które są dostępne wyłącznie w miastach ościennych, co ogranicza dostępność dla osób bez własnego transportu.

4) bezrobocie i niestabilność dochodowa

Choć oficjalna stopa bezrobocia w powiecie nie jest wysoka, w Gminie Dragacz wiele osób funkcjonuje w systemie niestabilnego, sezonowego zatrudnienia. Problemem pozostaje niska aktywność zawodowa kobiet oraz osób z niepełnosprawnościami.

5) izolacja i samotność

Zjawisko izolacji społecznej szczególnie dotyczy osób starszych mieszkających samotnie na terenach wiejskich. Niewystarczająca liczba inicjatyw międzypokoleniowych i brak infrastruktury do integracji społecznej dodatkowo pogłębiają poczucie osamotnienia.

4.3 Diagnoza potrzeb mieszkańców w poszczególnych grupach

4.3.1 Wsparcie osób starszych

W Gminie Dragacz ponad 20 % mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym – 1203 osoby. Tymczasem ze świadczeń pomocy społecznej korzysta 46 osób. Za 10 starszych mieszkańców gmina wnosi opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej. Z usług opiekuńczych organizowanych przez GOPS w roku 2023 skorzystało 17 seniorów. Z oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2023 wynika, że mimo, iż liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Dragacz systematycznie spada to jednak liczba seniorów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, szczególnie usług opiekuńczych systematycznie wzrasta. W związku z ogólnopolskim trendem starzenia się społeczeństwa należy przypuszczać, iż trend ten się utrzyma i coraz większa liczba seniorów będzie wymagała wsparcia.

Dodatkowo 40 osób korzysta ze wsparcia w formie teleopieki – opasek bezpieczeństwa. W roku 2023 rozpoczął działalność klub seniora w Michału skupiający 30 seniorów, jednak z uwagi na duże zainteresowanie w kolejnym 2024 roku rozpoczął działalność klub seniora w Grupie również dla 30 uczestników. Ponadto od lat na terenie gminy funkcjonują kluby seniora skupiające około 120 osób oraz Uniwersytet Trzeciego Wieku działający przy Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Górnej Grupie. Obecnie potrzeba organizacji zajęć aktywizujących, integracyjnych, rehabilitacyjno - ruchowych, manualnych czy umysłowych dla osób starszych jest zabezpieczona w znacznym stopniu, jednak w miarę potrzeb będzie możliwe rozszerzenie ofert i zorganizowanie kolejnych klubów seniora.

Z obserwacji i rozmów pracowników socjalnych z ponad 500 seniorami z terenu gminy do których corocznie docierają z paczkami w okresie przedświątecznym wynika, że wskazują oni na potrzebę rozwoju usług opiekuńczych, w tym sąsiedzkich usług opiekuńczych mających zapewnić pomoc w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto konieczny jest również rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez specjalistów np. rehabilitanta czy pielęgniarkę.

W związku z wykluczeniem komunikacyjnym obserwowanym w większości miejscowości na terenie gminy wskazano na potrzebę rozwoju usług ułatwiających przemieszczanie się – usługę transportową tzw. taksówkę społeczną oferującą pomoc np. w dojazdach do lekarza.

W związku z faktem, że w Gminie Dragacz w grupie osób w wieku poprodukcyjnym jest znacznie więcej kobiet niż mężczyzn a w przedziale powyżej 80 roku życia jest ich nawet dwa razy więcej zgłaszają one często potrzebę pomocy w drobnych naprawach domowych. Rozwiązaniem na powyższą potrzebę mogłaby być usługa tzw. „złotej rączki” – specjaliści od drobnych napraw sprzętów i instalacji.

Niezwykle ważnym aspektem jest samotność i niesamodzielność osób starszych, ale też takich którzy nie mogą już samodzielnie pozostawać w domu i posiadają specjalne potrzeby. Odpowiedzą na te potrzeby byłoby utworzenie ośrodka wsparcia dziennego i zapewnienie w nim bezpieczeństwa oraz ułatwienie dostępu do usług medycznych. Odsunie to konieczność umieszczania takich osób w całodobowej opiece instytucjonalnej.

4.3.2 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Zgodnie z danymi Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świeciu liczba osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności z terenu Gminy Dragacz według stanu na dzień 31.12.2024 r. wynosi łącznie 169 osób, w tym 49 osób niepełnosprawnościami do 16 roku życia i 120 osób powyżej 16 roku życia. Z pomocy społecznej w roku 2023 z powodu niepełnosprawności skorzystały 74 rodziny. Z usług opiekuńczych korzystało 11 osób z niepełnosprawnościami, a 33 osobom ośrodek wypłacał zasiłek stały.

Z wywiadów i prowadzonej przez pracowników socjalnych pracy socjalnej wynika, że największym zgłaszanym problemem dla osób z niepełnosprawnościami jest brak dostępu do usług rehabilitacyjnych. Potrzebę tą mogłyby zabezpieczyć specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone przez rehabilitanta w miejscu zamieszkania. Kolejnym problemem zgłaszanym często także przez pielęgniarkę środowiskową jest dostęp do usług opiekuńczych i sąsiedzkich usług opiekuńczych, których w coraz większym zakresie wymagają osoby z niepełnosprawnościami.

Kolejnym problemem jest również konieczność wsparcia osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Funkcję taką mogliby spełniać asystenci osobiści osób niepełnosprawnych. Obecnie na terenie Gminy Dragacz usługa ta nie jest dostępna. Powiat Świecki zamierza realizować program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, jednakże z uwagi na problemy z dostępnością osób posiadających odpowiednie kwalifikacje program ten nie jest realizowany. Rozwinięcie takiego wsparcia pozwoliłoby na większą samodzielność takich osób oraz ich integrację ze środowiskiem. W efekcie osoby z niepełnosprawnościami nie byłyby umieszczane w opiece instytucjonalnej a pozostałyby w swoim środowisku rodzinnym i społecznym.

Kolejnym ważnym problemem jest usamodzielnienie osób z niepełnosprawnościami. Wiele takich osób na terenie gminy mieszka z rodzicami i nie widzi możliwości usamodzielnienia. Odpowiedzą na te potrzeby mogłoby być mieszkalnictwo treningowe i mieszkalnictwo wspierane, pozwalające na realizowanie treningów usamodzielniających, szczególnie dla dzieci z niepełnosprawnościami wchodzącymi w dorosłe życie. Dzięki tej usłudze wsparcie otrzymają również rodziny osób z niepełnosprawnościami, ponieważ daje ona możliwość odpoczynku opiekunom stale opiekującym się osobami z niepełnosprawnościami, czyli tzw. opieka wychnieniowa.

Również dla osób niepełnosprawnych mogłaby funkcjonować na terenie usługa transportowa door to door zapewniająca dowóz do lekarza czy urzędu oraz usługa tzw. „złotej rączki”.

4.3.3 Wsparcie dziecka i rodziny

Ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej w Dragaczu w roku 2023 skorzystały 74 rodziny z dziećmi, tj 320 osób. Natomiast wsparciem asystenta rodziny objęto 11 rodzin z problemami opiekuńczo wychowawczymi. Asystent przepracował z nimi łącznie 1800 godzin. Jak wynika z wywiadów z pracownikami socjalnymi, asystentem rodziny czy pedagogami lokalnych szkół podstawowych konieczne jest podjęcie działań mających na celu wzmocnienie kompetencji rodzicielskich oraz wzmocnienie dziecka w procesie rozwojowym oraz zapewnienie mu opieki po zakończeniu zajęć lekcyjnych.

Odpowiedzą na potrzeby dzieci byłoby utworzenie placówki wsparcia dziennego wspierającej funkcje opiekuńczo – wychowawcze, tj. świetlicy środowiskowej. Świetlica środowiskowa to miejsce gdzie dzieci mogłyby miło, przyjemnie i pożytecznie spędzać czas w gronie rówieśników oraz pod opieką kompetentnych wychowawców. Świetlica zapewniłaby opiekę i wychowanie, pomoc w nauce oraz organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań. Co ważne świetlica byłaby miejscem dla dzieci nie tylko z rodzin dysfunkcyjnych, by dzieci z niej korzystające nie czuły dyskomfortu i nie były stygmatyzowane.

W celu wzmocnienia kompetencji rodzicielskich i wychowawczych należałoby oprócz wsparcia asystenta rodziny ułatwić dostęp do psychologa. Jednakże z doświadczeń ośrodka wynika, że osoby niechętnie korzystają z dyżurów specjalistów dlatego rozwiązaniem i odpowiedzią na te potrzeby może być usługa mobilnego psychologa docierającego do środowiska rodzin z problemami wychowawczymi.

W związku z brakiem na terenie gminy placówki zapewniającej opiekę dla dzieci poniżej 3 roku życia ważną usługą byłoby utworzenia żłobka.

Z doświadczeń przedstawicieli NGO działających na terenie gminy – Stowarzyszenia na Rzecz Gminy Dragacz „Nasza Gmina” organizującej zajęcia pozaszkolne i integracyjne dla dzieci oraz Fundacji „Chodźmy” prowadzącej działania integracyjne dla różnych grup beneficjentów z terenu Gminy Dragacz wynika, że na terenie gminy istnieje duża potrzeba działań aktywizujących i integracyjnych dla dzieci oraz ich rodzin. Działalność ww. organizacji w znacznym stopniu zabezpiecza te potrzeby.

4.3.4 Wsparcie osób w kryzysie psychicznym

Osoby w kryzysie psychicznym stanowią coraz większą grupę wśród osób korzystających z pomocy społecznej. W roku 2023 ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało na terenie Gminy Dragacz 14 osób, w tym aż 10 dzieci.

Z wywiadów pracowników socjalnych oraz pielęgniarki środowiskowej wynika, że wymagają oni przede wszystkim wsparcia terapeutycznego – leczniczego. Szczególnie istotne są tu usługi świadczone w miejscu zamieszkania. Usługi takie mogliby świadczyć specjaliści – psycholog czy terapeuta, również interwencyjnie – w razie nagłej, traumatycznej sytuacji w rodzinie.

Również dla osób w kryzysie psychicznym ważne jest zapewnienie usług opiekuńczych i sąsiedzkich usług opiekuńczych, bowiem osoby takie mają trudności wykonywaniem codziennych czynności. Natomiast dla osób mających trudności z codziennym funkcjonowaniem wymagających wsparcia w uczestnictwie w życiu społecznym celową usługą byłoby zapewnienie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Osoby w kryzysie psychicznym to kolejna grupa z terenu Gminy Dragacz, która mogłaby korzystać z usługi mieszkalnictwa wspieranego z koszykiem usług (wsparciem psychologicznym i terapeutycznym).

4.3.5 Podsumowanie

Na podstawie analizy zebranych danych i obserwacji wskazano na konieczność rozwoju:

- 1) usług opiekuńczych i specjalistycznych w miejscu zamieszkania (asystenci, opiekunowie, terapeuci);
- 2) usług wytechnieniowych dla opiekunów rodzinnych;
- 3) usług transportowych (np. transport door-to-door);
- 4) form wsparcia dziennego (kluby seniora, świetlice środowiskowe, zajęcia aktywizujące);
- 5) wsparcia dla osób z niepełnosprawnością – w tym usług opartych o indywidualne plany działania;
- 6) mieszkań wspomaganych i treningowych;
- 7) silniejszej integracji działań pomocy społecznej z systemem ochrony zdrowia, edukacją i organizacjami pozarządowymi.

4.4 Mocne strony i potencjał lokalny stanowią :

- 1) aktywność lokalnych liderów i organizacji społecznych (np. Koła Gospodyń Wiejskich);
- 2) doświadczenie GOPS w realizacji projektów (w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego);
- 3) dobra współpraca międzysektorowa (szkoły, OSP, parafie, lokalne inicjatywy);
- 4) rosnące zainteresowanie tematyką senioralną i solidarnością międzypokoleniową.

4.5 Wnioski i rekomendacje

Gmina Dragacz znajduje się w punkcie wymagającym transformacji modelu opieki społecznej z modelu pasywnego (świadczenia pieniężne, pomoc doraźna) na aktywny model wsparcia środowiskowego.

Istnieje konieczność profesjonalizacji i rozbudowy lokalnych usług społecznych, dostosowanych do konkretnych grup: seniorów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin zagrożonych ubóstwem.

Warunkiem skutecznej deinstytucjonalizacji jest rozwój sieci usług zintegrowanych, dostępnych lokalnie i elastycznych względem potrzeb mieszkańców.

Rozdział 5.

Cele planu

5.1 Cel główny

Stworzenie na terenie Gminy Dragacz zintegrowanego, dostępnego i zindywidualizowanego systemu usług społecznych, wspierającego mieszkańców w niezależnym życiu w środowisku lokalnym.

5.2 Cele szczegółowe

Cel 1: Rozwój usług środowiskowych i opiekuńczych poprzez:

- 1) rozszerzenie oferty usług opiekuńczych i specjalistycznych świadczonych w miejscu zamieszkania;
- 2) wprowadzenie usług asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami i seniorów.
- 3) uruchomienie usług wytnieniowych dla opiekunów nieformalnych;
- 4) utworzenie Domu Wsparcia Dziennego dla osób starszych i niesamodzielnych jako alternatywy dla opieki instytucjonalnej;
- 5) wprowadzenie usługi „złotej rączki”.

Cel 2: Wsparcie osób niesamodzielnych i ich rodzin poprzez:

- 1) opracowanie indywidualnych planów usług wspierających samodzielność;
- 2) wprowadzenie mieszkań wspomaganych i treningowych;
- 3) edukacja i wsparcie dla rodzin pełniących funkcje opiekuńcze (np. warsztaty, grupy wsparcia);
- 4) zapewnienie opieki dziennej i aktywizacji poprzez Dom Wsparcia Dziennego.

Cel 3: Przeciwdziałanie izolacji i integracja społeczna poprzez:

- 1) rozwój lokalnych form aktywizacji społecznej – kluby seniora, świetlice środowiskowe, działania międzypokoleniowe;
- 2) rozwój usług transportowych (m.in. „transport na żądanie”) dla osób z ograniczoną mobilnością;
- 3) promowanie wolontariatu sąsiedzkiego i partnerstw lokalnych.

Cel 4: Profesjonalizacja usług społecznych i wzmocnienie instytucjonalne poprzez:

- 1) podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej i podmiotów świadczących usługi społeczne;
- 2) tworzenie standardów i procedur świadczenia usług środowiskowych;
- 3) zwiększenie liczby asystentów i opiekunów w systemie lokalnym.

Cel 5: Rozwój partnerstw i koordynacja działań poprzez:

- 1) tworzenie sieci współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i mieszkańcami;
- 2) powołanie lokalnego zespołu ds. DI (deinstytucjonalizacji), który będzie koordynować wdrażanie i monitorowanie działań;
- 3) poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania (EFS+, Fundusze KPO, programy rządowe);
- 4) rozwijanie współpracy międzysektorowej na rzecz opieki nad małymi dziećmi – utworzenie i prowadzenie żłobka gminnego.

Cel 6: Wzmacnianie rodzin i wspieranie dzieci poprzez:

- 1) utworzenie gminnego żłobka jako formy wsparcia dla rodzin z małymi dziećmi oraz przeciwdziałania wykluczeniu opiekuńczemu;
- 2) rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży;
- 3) wzmocnienie kompetencji rodzicielskich i dostępności do usług specjalistycznych (psycholog, pedagog, terapeuta).

5.3 Główne kierunki interwencji:

- 1) przeniesienie punktu ciężkości z opieki instytucjonalnej na środowiskową;
- 2) budowanie usług elastycznych, indywidualnych i dostępnych dla każdego;
- 3) wzmocnienie wspólnot lokalnych jako aktywnego elementu systemu wsparcia;

- 4) rozwój mieszkalnictwa wspomagane jako alternatywy dla pobytu w placówkach;
- 5) zaangażowanie mieszkańców w proces tworzenia i monitorowania usług.

Rozdział 6.

Planowane działania i przedsięwzięcia

Poniżej przedstawiono katalog najważniejszych działań, które Gmina Dragacz planuje realizować w ramach procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych. Działania te wpisują się w założenia Krajowego Planu Odbudowy, Funduszy Europejskich 2021–2027, a także lokalnych dokumentów strategicznych.

6.1 Rozwój usług środowiskowych i opiekuńczych

Działanie 1: utworzenie i rozwój gminnych usług opiekuńczych poprzez:

- 1) zatrudnienie i przeszkolenie dodatkowych opiekunek środowiskowych;
- 2) zakup sprzętu i środków pomocniczych do realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania;
- 3) świadczenie usług również w weekendy i wieczorami (usługi elastyczne).

Działanie 2: wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością, wsparcie dla dorosłych oraz dzieci z niepełnosprawnościami, działania we współpracy z NGO.

Działanie 3: rozwój usług specjalistycznych poprzez:

- 1) zatrudnienie specjalistów (psycholog, terapeuta, doradca zawodowy);
- 2) mobilne zespoły specjalistyczne – wsparcie na terenach wiejskich.

Działanie 4: wprowadzenie usługi „złotej rączki” dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami poprzez zatrudnienie lub zlecenie usługi wspierania osób starszych lub niesamodzielnych w usuwaniu drobnych usterek i codziennych potrzebach (wymiana żarówki, uszczelki, naprawa kontaktu, itp).

6.2 Wsparcie dla opiekunów nieformalnych

Działanie 5: wprowadzenie usług wytechnieniowych poprzez:

- 1) czasowe przejęcie opieki nad osobą zależną;
- 2) współpraca z rodzinami i organizacjami pozarządowymi.

Działanie 6: edukacja i wsparcie dla opiekunów rodzinnych poprzez:

- 1) grupy wsparcia i spotkania edukacyjne;
- 2) poradnictwo prawne i psychologiczne.

6.3 Mieszkalnictwo wspomagane i alternatywne formy opieki

Działanie 7: utworzenie mieszkań wspomaganych poprzez adaptację lokali gminnych lub budowę nowych mieszkań wspomaganych oraz wsparcie w codziennym funkcjonowaniu przez asystentów, pracowników socjalnych, terapeutów.

Działanie 8: rozwój mieszkań treningowych dla osób usamodzielniających się (np. wychowanków pieczy zastępczej, osób z niepełnosprawnościami) oraz programy aktywizujące i usamodzielniające.

6.4 Integracja społeczna i przeciwdziałanie samotności

Działanie 9: rozszerzenie oferty aktywizacji społecznej poprzez:

- 1) utworzenie i wsparcie Klubów Seniora, świetlic środowiskowych i grup międzypokoleniowych;
- 2) wspieranie inicjatyw społecznych i sąsiedzkich (np. mikrogranty).

Działanie 10: rozwój transportu lokalnego dla osób z ograniczeniami w mobilności poprzez:

- 1) transport door-to-door (do lekarza, instytucji, na zajęcia integracyjne);
- 2) wykorzystanie pojazdu specjalistycznego lub współpraca z przewoźnikami lokalnymi.

6.5 Profesjonalizacja usług

Działanie 11: szkolenia i rozwój kompetencji kadr poprzez kursy dla opiekunek, asystentów, pracowników socjalnych, koordynatorów indywidualnych planów usług.

Działanie 12: utworzenie Zespołu ds. Deinstytucjonalizacji w celu koordynacji, monitorowania, ewaluacji działań i partnerstw projektowych.

Działanie 13: rozwój współpracy z partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi poprzez:

- 1) konkursy na realizację usług publicznych (zlecanie NGO);
- 2) partnerstwa projektowe w ramach EFS+, KPO i funduszy norweskich.

6.6 Działania informacyjne i partycypacyjne

Działanie 14: kampania informacyjna nt. deinstytucjonalizacji poprzez: spotkania z mieszkańcami, ulotki, plakaty, spoty promujące usługi środowiskowe.

Działanie 15: konsultacje społeczne i współtworzenie usług z mieszkańcami poprzez: warsztaty, ankiety, spotkania z grupami defaworyzowanymi.

6.7 Rozwój opieki nad małymi dziećmi

Działanie 16: utworzenie żłobka gminnego w tym:

- 1) zatrudnienie wykwalifikowanej kadry (opiekunki dziecięce, pielęgniarka, personel pomocniczy);
- 2) wyposażenie placówki w sprzęt, meble i pomoce edukacyjne;
- 3) utworzenie minimum 1 grupy opieki dziennej (do 20 dzieci);
- 4) zapewnienie preferencyjnych miejsc dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji społecznej.

6.8 Rozwój form wsparcia dziennego dla osób niesamodzielnych

Działanie 17: utworzenie Domu Wsparcia Dziennego (DWD)

W odpowiedzi na potrzeby osób starszych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami planuje się utworzenie Domu Wsparcia Dziennego, który będzie pełnił funkcję alternatywną wobec całodobowej opieki instytucjonalnej. DWD zapewni całodzienną opiekę, wsparcie socjalne, aktywizację i integrację społeczną uczestników oraz poprawi jakość życia ich rodzin i opiekunów.

Zakres działania obejmie:

- 1) adaptację wraz z wyposażeniem (w tym kuchnia, sala terapii, pomieszczenia rekreacyjne i sanitarne);
- 2) zatrudnienie personelu (opiekunowie, terapeuci, rehabilitant, pielęgniarka);
- 3) zapewnienie opieki dziennej (w godzinach 8:00–16:00) dla minimum 20 osób dziennie;
- 4) prowadzenie zajęć aktywizujących, rehabilitacyjnych, edukacyjnych i integracyjnych;
- 5) wsparcie dla opiekunów rodzinnych – możliwość czasowego odciążenia (wytechnienia) od opieki.

Celem utworzenia DWD jest zapobieganie osamotnieniu i marginalizacji osób starszych i niesamodzielnych oraz umożliwienie im jak najdłuższego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

PLAN DZIAŁAŃ – TABELA Z HARMONOGRAMEM I BUDŻETEM

Nr	Działanie	Opis	Harmonogram	Szacunkowy budżet jednoroczny	Źródła finansowania
1	Rozwój usług opiekuńczych	Zatrudnienie, szkolenie opiekunek, zakup sprzętu	2025–2027	200 000	EFS+, KPO, budżet gminy
2	Asystent osobisty osób z niepełnosprawnościami	Wsparcie dla dorosłych i dzieci	2025–2028	150 000	Fundusz Solidarnościowy, EFS+
3	Usługi specjalistyczne	Mobilne zespoły specjalistów	2025–2027	150 000	EFS+, budżet gminy

4	Usługa „złotej rączki”	Zatrudnienie lub zlecenie usług	2025-2029	20 000	EFS+, budżet gminy, Fundusz Solidarnościowy, NGO, wolontariat
5	Usługi wytchnieniowe	Tymczasowa opieka nad osobą zależną	2026–2028	150 000	KPO, Fundusz Solidarnościowy
6	Edukacja i wsparcie opiekunów	Grupy wsparcia, poradnictwo	2025–2026	70 000	EFS+, budżet gminy
7	Mieszkania wspomagane	Adaptacja lokali, wsparcie kadry	2026–2029	600 000	KPO, RPO, budżet gminy
8	Mieszkania treningowe	Usamodzielnianie młodzieży, osób z niepełnosprawnościami	2026–2029	250 000	EFS+, środki własne
9	Kluby seniora i inicjatywy społeczne	Integracja, aktywizacja, międzypokoleniowość	2025–2027	250 000	ASOS, budżet gminy, NGO
10	Transport dla osób z ograniczoną mobilnością	Usługi door-to-door	2026–2028	80 000	PFRON, fundusze UE
11	Szkolenia kadry	Kursy, warsztaty, certyfikacja	2025–2026	150 000	EFS+, KFS, WUP
12	Zespół ds. Deinstytucjonalizacji	Koordinacja i monitoring	2025–2028	80 000	Budżet gminy
13	Partnerstwa i zlecenie usług	NGO realizujące usługi w otwartym konkursie	2025–2029	350 000	EFS+, budżet gminy
14	Kampania informacyjna	Promocja usług środowiskowych, ulotki, spotkania	2025–2026	15 000	Budżet gminy, środki własne
15	Konsultacje społeczne	Warsztaty, spotkania z mieszkańcami	2025–2026	15 000	Budżet gminy, NGO
16	Utworzenie żłobka gminnego	Zatrudnienie kadry, wyposażenie, uruchomienie grupy opieki dziennej dla 20 dzieci	2025-2026	500 000	MALUCH+, EFS+, budżet gminy
17	Utworzenie Domu Wsparcia Dziennego	Adaptacja budynku, zatrudnienie personelu, wyposażenie i uruchomienie placówki dla 20 osób	2026–2028	500 000	EFS+, KPO, budżet gminy, Fundusz Solidarnościowy

Podsumowanie szacunkowych kosztów:

Łączny szacunkowy budżet ogółem: 3 530 000 PLN.

Okres realizacji: lata 2025–2029.

Finansowanie: środki własne gminy, EFS+, KPO, PFRON, Fundusz Solidarnościowy, programy krajowe (ASOS, KFS), partnerstwa z NGO.

Rozdział 7. Monitoring i ewaluacja

7.1. Cel monitoringu i ewaluacji

Monitoring i ewaluacja mają na celu zapewnienie skutecznej realizacji Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz poprzez bieżące śledzenie postępów, ocenę efektów oraz wprowadzanie niezbędnych korekt. Proces ten umożliwi identyfikację barier i dobrych praktyk, a także lepsze planowanie przyszłych działań.

7.2. Struktura monitorowania

Za realizację i koordynację monitoringu odpowiedzialny będzie Zespół ds. Deinstytucjonalizacji, działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej we współpracy z przedstawicielami Urzędu Gminy Dragacz oraz partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

7.3. Narzędzia i metody monitoringu:

- 1) raporty okresowe – półroczne i roczne raporty postępów z wdrażania działań;
- 2) wskaźniki ilościowe i jakościowe – np. liczba osób objętych wsparciem, liczba nowych usług, poziom satysfakcji mieszkańców;
- 3) monitoring budżetu i harmonogramu – porównanie realizacji z założonymi planami;
- 4) spotkania ewaluacyjne i konsultacje z mieszkańcami – raz w roku.

7.4. Wskaźniki realizacji programu

Obszar działania	Wskaźnik rezultatu	Docelowa wartość (do 2029)
Usługi opiekuńcze	Liczba osób objętych wsparciem środowiskowym	40 osób rocznie
Asystent osobisty	Liczba osób korzystających z AOON	15 osób rocznie
Mieszkania wspomagane / treningowe	Liczba mieszkań uruchomionych	min. 2 mieszkania
Usługa „złotej rączki”	Liczba osób objętych wsparciem	200 osób rocznie
Usługi wytechnieniowe	Liczba opiekunów, którzy skorzystali z usługi	15 opiekunów rocznie
Kluby seniora	Liczba aktywnych uczestników	100 osób rocznie
Szkolenia kadry	Liczba przeszkolonych osób	min. 50 pracowników/6 lat
Żłobek gminny	Liczba dzieci	20 dzieci rocznie
Dom Wsparcia Dziennego	Liczba aktywnych uczestników	20 osób rocznie
Kampania informacyjna	Liczba działań promocyjnych	min. 10 wydarzeń/akcji informacyjnych

7.5. Ewaluacja programu

Ewaluacja zostanie przeprowadzona w dwóch cyklach:

- 1) śródkresowa – do końca 2026 r. oceniająca realizację celów i rekomendująca korekty;
- 2) końcowa – w 2029 r. obejmująca ocenę skuteczności całego programu.

Ewaluacja będzie oparta na:

- 1) analizie danych ilościowych i jakościowych;
- 2) konsultacjach z beneficjentami;
- 3) opiniach partnerów i zespołu wdrażającego.

Rozdział 8. Zakończenie

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz jest odpowiedzią na współczesne wyzwania społeczne oraz zmieniające się potrzeby mieszkańców. Jego opracowanie stanowi wyraz dążenia do budowania lokalnej polityki społecznej opartej na godności, niezależności, równości.

Wdrożenie Planu umożliwi stopniowe odejście od opieki instytucjonalnej na rzecz szerokiego wachlarza usług świadczonych w środowisku lokalnym, blisko miejsca zamieszkania osób potrzebujących wsparcia. Planowane działania odpowiadają na realne potrzeby mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych, z niepełnosprawnościami, niesamodzielnych oraz rodzin i opiekunów nieformalnych.

Plan stawia na partnerskie relacje z organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi i społecznością lokalną, które odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu systemu usług społecznych. Zakłada również systematyczny monitoring, ewaluację i aktualizację działań, co pozwoli elastycznie reagować na zmiany i zapewniać skuteczność realizacji celów.

Gmina Dragacz podejmując realizację tego Planu, daje wyraz swojej odpowiedzialności i troski o jakość życia mieszkańców, a także gotowości do wdrażania nowoczesnych, zindywidualizowanych i godnych form wsparcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwaną dalej ustawą, do zadań własnych gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych. Rada gminy opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej (art. 110 ust. 10 ustawy).

Celem Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Gminy Dragacz na lata 2025-2029 jest wyznaczanie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu lokalnym, zarówno w zakresie koniecznych interwencji jak i podjęcia działań o charakterze prewencyjnym i profilaktycznym.

W związku z powyższym przyjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.